

Κατερίνα Λυμπεροπούλου
 EMAIL |

Τη Σμύρνη μπορείς να την έχεις πάντα μαζί σου

Η σκηνοθέτρια Μαρία Ηλιού μιλάει για το ντοκυμαντέρ και τη φωτογραφική έκθεση με ανέκδοτο υλικό

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 07/01/2012, 05:45

Tweet 1

Like 57

email εκτύπωση

Αρχαιολογία

Εικαστικά

Θέατρο

Κινηματογράφος

Μουσική

Πρόσωπα

[ΔΙΑΒΑΣΜΕΝΑ](#) [ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑ](#)

Πολιτισμός- Φωτιά στο ξενοδοχείο «Ακροπόλ» 09/01/2012, 19:41

Σχόλια (7)

Πολιτισμός- Νέα Υόρκη: Τιμή-ρεκόρ σε δημοπράτηση αρχαίων ελληνικών νομισμάτων 09/01/2012, 08:45

Σχολιάστε

Πολιτισμός- Ο «μεταφυσικός» Γιάννης Χρήστου 09/01/2012, 09:43

Σχολιάστε

Πολιτισμός- Το τανγκό των... εισιτηρίων 14:10

Σχολιάστε

Πολιτισμός- Ίδρυμα Ευγενίδου: Πώς «φτιάχνεται» ο χειμώνας; 09/01/2012, 18:59

Σχολιάστε

Πολιτισμός- Imam Baildi: Μια αλλιώςικη μουσική πολυκουζίνα 09/01/2012, 16:34

Σχολιάστε

Γεννήθηκε στην Αθήνα, η Σμύρνη όμως υπήρχε παντού στη ζωή της στο διαμέρισμα της οδού Σόλωνος όπου μεγάλωνε. Από μικρή άκουγε τις ιστορίες που διηγούνταν ο πατέρας της *Ανδρέας Ηλιού*, ο οποίος έφυγε από τη Σμύρνη το '22, παιδί ακόμη, μετά την

Καταστροφή, μαζί με τα κύματα των προσφύγων που αναζητούσαν τη σωτηρία στην απέναντι στεριά.

«Από τα πρώτα χρόνια της ζωής μου η Σμύρνη με στοίχειωνε» λέει η σκηνοθέτρια **Μαρία Ηλιού**. «Ήταν εκεί, στις κουβέντες μας, στα όνειρά μας και στους εφιάλτες μας. Η αποδοχή του διαφορετικού, οι καινούργιες ιδέες, η μουσική, τα γέλια αλλά και η νοσταλγία για τον μαγικό τρόπο που περιέγραφε ο πατέρας μου υπήρχαν με κάθε τρόπο στην καθημερινότητά μας. Καμία άλλη πόλη στη Γη δεν ήταν τόσο μοναδική».

Αυτή τη μαγική πόλη, την κοσμοπολιτική Σμύρνη που έσβησαν οι στάχτες της πυρκαγιάς, προσπαθούσε να αναστήσει στο μυαλό της από κοριτσάκι. Αλίμονο, όμως. Οι εικόνες της Καταστροφής ήταν ισχυρότερες. Από μικρή ηλικία ακόμη θυμάται να ξυπνάει από τον ύπνο λουσομένη στον ιδρώτα προσπαθώντας να σωθεί από τον εφιάλτη της πόλης να καίγεται και της θάλασσας να γεμίζει πτώματα. Και η προσπάθειά της να φανταστεί τη ζωή της Σμύρνης πριν από την Καταστροφή γινόταν ολοένα εντονότερη.

Οι φωτογραφίες όμως είχαν χαθεί στην πυρκαγιά. Πού θα μπορούσε να ανακαλύψει μια μυστική κλειδαρότρυπα, έναν μαγικό φακό για να μπορέσει να δει την καθημερινή ζωή αλλά και τι ακριβώς συνέβη και φθάσαμε στην Καταστροφή;

Η απάντησή της έρχεται πολλά χρόνια αργότερα. Όταν βρέθηκε στην Αμερική για να δουλέψει το ντοκυμαντέρ «Το ταξίδι. Το ελληνικό όνειρο στην Αμερική» (παρουσιάστηκε στο Μουσείο Μπενάκη το 2007) η Μαρία Ηλιού ανακάλυψε άγνωστα φιλμάκια και φωτογραφίες από τη Σμύρνη. «Τότε ήταν που ένιωσα ότι είχε φτάσει η στιγμή να δω επιτέλους μέσα από πραγματικές εικόνες την πόλη της Σμύρνης».

Ενενήντα χρόνια μετά

Κάπως έτσι ξεκίνησε η έρευνα και η συνεργασία της με τον ιστορικό σύμβουλο **Αλέξανδρο Κιτροπέφ** (συνεργάτη της στο προαναφερθέν ντοκυμαντέρ) η οποία είχε ως αποτέλεσμα ένα ντοκυμαντέρ και μια φωτογραφική έκθεση. Επειτα από τέσσερα χρόνια συνεργασίας και έρευνας σε δύο ηπείρους, τα κλειστά αρχεία ανοίγουν και μια νέα οπτική φωτίζεται.

Με τίτλο «Σμύρνη: Η καταστροφή του κοσμοπολιτισμού (1900-1922)» το ντοκυμαντέρ και η ομώνυμη φωτογραφική έκθεση αναβιώνουν στο Μουσείο Μπενάκη (24/1-26/2) με τον πιο ελκυστικό τρόπο όλες τις κοινότητες στη ζωή της Σμύρνης: του λιμανιού όπου η Δύση και η Ανατολή διασταυρώνονταν με κάθε τρόπο.

Ήταν άραγε φράση του Μίλερ «Η Σμύρνη έχει σβηστεί από τη μνήμη της ανθρωπότητας» που έκανε την ιδέα εμμονή και την εμμονή πραγματικότητα; Όποια και να είναι η αιτία, η επιθυμία της Μαρίας Ηλιού ενισχύθηκε στα χρόνια των σπουδών της στο εξωτερικό και των ταξιδιών της σε διαφορετικές χώρες. Τότε που ανακάλυψε ότι δική της Σμύρνη, η Σμύρνη του κοσμοπολιτισμού, της χαράς, της ζωής αλλά και της Καταστροφής, ήταν άγνωστη στην Ευρώπη και στην Αμερική.

Η χρονική συγκυρία δεν είναι τυχαία. Ακριβώς 90 χρόνια μετά την Καταστροφή, τόσο το ντοκυμαντέρ όσο και η έκθεση αναφέρονται στη Σμύρνη που χάθηκε αλλά και στα δραματικά γεγονότα του '22. «Είναι απίστευτο τι βρίσκει κανείς αν ψάξει με επιμονή» λέει η σκηνοθέτρια. «Στην αρχή όλοι μας έλεγαν “δεν έχουμε τίποτα σχετικό”. Χρειάστηκε υπομονή και βέβαια η αμέριστη στήριξη των χορηγών μας για να φτάσουμε στο αποτέλεσμα αυτό».

Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός Πρωτεύας ανακάλυψε και συντήρησε φιλμάκια και φωτογραφίες που βρέθηκαν σε αρχεία στην Αμερική και στην Ευρώπη. Στην έκθεση φιλοξενούνται, μεταξύ άλλων, ανέκδοτες φωτογραφίες από τα αρχεία του Πανεπιστημίου Πρίνστον και του Χάρβαρντ, της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, του Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού, του Αυτοκρατορικού Πολεμικού Μουσείου του Λονδίνου και συλλεκτών όπως ο Γάλλος *Πιερ ντε Ζιγκόρ*, ο οποίος συγκέντρωνε όλη του τη ζωή φωτογραφικό υλικό από την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τέλος, συμπεριλαμβάνονται σπάνιες έγχρωμες φωτογραφίες της εποχής.

vimaculture «Η Εθνική Πινακοθήκη είναι εξοπλισμένη με σύγχρονα συστήματα ασφαλείας»
<http://bit.ly/AerOGV>

FOLLOW

tovima «Η καλή είδηση προέρχεται αυτή τη φορά από την αποβιομηχανοποιημένη Νάουσα της Ημαθίας. Ο εκεί οινοποιητικός συνεταιρισμός VAENI, ο οποίος τροφοδοτείται από ντόπιους αμπελοουργούς, υπέγραψε, προ ημερών, συμφωνία δεκαετούς διάρκειας με κινεζικό εμπορικό σίκο για την εξαγωγή 3.600.000 φιαλών εξαιρετικού οίνου, που θα έχει ως βάση την ελληνική ποικιλία "ξινόμαυρο"».

Like

Be

Newsroom

Στην ατζέντα της συνάντησης Μέρκελ - Λαγκάρντ η Ελλάδα [10/01/2012, 23:59]

Κατατέθηκε το πολυνομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών στη Βουλή [10/01/2012, 23:53]

Πτώση 1,75% στο Χ.Α. - Στο «πράσινο» έκλεισε η Ευρώπη [10/01/2012, 23:10]

Λ. Παπαδήμος: «Προτεραιότητά μας η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση» [10/01/2012, 23:04]

Ανάγλυψη πλάκα με δύο άνδρες ανάκλυτρο βρέθηκε στη Θήρα [10/01/2012, 23:01]

Αφιέρωμα στον Σκαρίμπα - συμπόσιο και μουσική παράσταση [10/01/2012, 23:00]

Μουσεία: Αυξάνονται επισκέπτες και έσοδα [10/01/2012, 22:59]

Ακατάλληλες για κολυμβήση κρίθηκαν 5 παραλίες [10/01/2012, 22:58]

Ελεγχος στο Ακροπόλ για τη στατική του επάρκεια [10/01/2012, 22:29]

Σεισμός 7,3 ρίχτερ στην Ινδονησία [10/01/2012, 22:28]

[περισσότερες ειδήσεις](#)

ψηφοφορία

Θα δεχόσαστε μείωση του μισθού σας για να παραμείνει η Ελλάδα στο ευρώ;

- Ναι
- Όχι
- Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

Ψηφίστε

«Μιλάμε για τηνκοσμο πολιτική Σμύρνηκαιγια την Καταστροφή τιμώντας τις οικογένειές μας καιτον κόσμο που χάθηκε αλλά και την επιστήμη της Ιστορίας» τονίζει η Μαρία Ηλιού. «Από τη μαφέρνηουμπέπισω τις ξεχασμένες εκόνες σε κλειστά ντουλάπια από ευρωπαϊκά και αμερικανικά αρχεία και από την άλλη ρίχνουμε μια νέα ματιά στην ιστορία της Σμύρνης. Μια ματιά που κρατά αποστάσεις τόσο από μια υπέρμετρα εθνικιστική αφήγηση όσοκαι από νεότερες απόπειρες που αποσιωπούν τα τραγικά γεγονότα της Καταστροφής παραμορφώνοντας την αλήθεια. Η Σμύρνη εξακολουθεί να είναι μια ιδέα, ένας τρόπος ζωής που έχει να κάνει με τον κοσμοπολιτισμό, τη χαρά της ζωής αλλά και τους θρήνους. Τη Σμύρνη μπορείνα την έχει κανείς πάντα μαζί του». Η έκθεση πραγματοποιείται με τη χορηγία του Ιδρύματος Μποδοσάκη για τη συλλογή και συντήρηση του αρχαιακού οπτικού υλικού, του Ιδρύματος Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου, της Ελληνικής Τηλεόρασης, καθώς και τωνιδρυμάτων Argyros Foundation, Nicholas J. Bouras και Anna K. Bouras Foundation, JimChanos Foundation και Roy και Diana Vagelos Foundation.

Η μεγάλη Ιστορία και τρεις προσωπικές ιστορίες

Ως αποτέλεσμα συλλογικής δουλειάς περιγράφει η Μαρία Ηλιού το ντοκυμαντέρ «Σμύρνη: Η καταστροφή του κοσμοπολιτισμού (1900-1922)», με βασικούς ομιλητές ιστορικούς από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη, καθώς και πρώτη, δεύτερης και τρίτης γενιάς Σμυρνιούς που μιλούν για τη μεγάλη Ιστορία αλλά και για τις προσωπικές τους ιστορίες.

Τρεις από αυτούς ξεδιπλώνουν μια ελληνική, μια αρμενική και μια μουσουλμανική ιστορία σε σχέση με τα γεγονότα, από τα χρόνια του κοσμοπολιτισμού ως εκείνα της καταστροφής.

Αυτόπτης μάρτυς των γεγονότων είναι ο υπερήλικος Αρμένιος Τζακ Ναλμπαντιάν , ενώ από ελληνικής πλευράς η διήγηση είναι της **Ελένης Μπαστέα** και από μουσουλμανικής της **Λεϊλά Νεϊζί**, η οποία και «ανακρίνει» την Ιρέν Γκουλφέμ, μέλος μιας από τις μεγάλες μουσουλμανικές οικογένειες της Σμύρνης. «Αφήσαμε την πόλη να καεί» λέει η τελευταία σε μια σπάνια μαρτυρία σχετικά με το ποιος έβαλε τη φωτιά που κατέστρεψε απ' άκρου εις άκρον την πόλη. Ο κύριος κορμός της ιστορίας ξετυλίγεται μέσα από τα χείλη του αμερικανού ιστορικού, συγγραφέα του βιβλίου «Χαμένος Παράδεισος» **Τζάιλις Μίλτον**, ενώ μιλούν ακόμη ο **Θάνος Βερέμης**, ο Αλέξανδρος Κιτρορέφ και η **Βικτώρια Σολομωνίδου**. Η Μαρία Ηλιού κάνει ιδιαίτερη αναφορά στη δουλειά του διευθυντή φωτογραφίας **Αλεν Μουρ**, στη συνεργασία της με τον ιστορικό σύμβουλο **Αλέξανδρο Κιτρορέφ** και στη μουσική του **Νίκου Πλατύραχου**, η οποία δεν έχει σχέση με τα ρεμπέτικα τραγούδια των προσφύγων. «Ακούμε ό,τι άκουγαν στη Σμύρνη στα κοσμοπολίτικα χρόνια: καντσονέτες, γαλλικά και ιταλικά τραγουδάκια. Βεβαίως υπήρχαν και τα ανατολίτικα μοτίβα, αλλά τα άλλα ήταν που κυριαρχούσαν» εξηγεί η σκηνοθέτρια. Το μοντάζ έχει γίνει από την **Αλίκη Παναγή** και η ηχοληψία από τον **Τζον Ζέκα**.

Πότε και που

Η πρεμιέρα του ντοκυμαντέρ «Σμύρνη: Η καταστροφή του κοσμοπολιτισμού (1900-1922)» θα γίνει τη Δευτέρα 23 Ιανουαρίου στο Αμφιθέατρο του Μουσείου Μπενάκη στην οδό Πειραιώς.

Θα προβάλλεται καθημερινώς στο Αμφιθέατρο του Μουσείου Μπενάκη στην οδό Κουμπάρη.

Η ομότιτλη έκθεση θα φιλοξενηθεί στην Αίθουσα Ευρυδικής Κωστοπούλου (οδός Κουμπάρη).

Πληροφορίες: www.benaki.gr.

ΠΡΟΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Call Your Love in Greece

Talk more with great rates: 1.5€/m. Add Your Fav Number & Call Anytime.
TelefonistestiniEllada.com

Art in UAE

Eternity Art & Culture Foundation - Contemporary International Painters
eternity.ae/

Ωδείο Όπερα

Γραφτείτε στη χορωδία του ωδείου. Εγγραφή 50 ευρώ και δωρεάν διδάκτρα
sites.google.com/site/odeioopera

Εκκλησιαστικά Είδη

Απευθείας από το Εργοστάσιο μας Μεγάλη Ποικιλία, Ασύγκριτες Τιμές
www.e-kosmidis.gr

Ανέκδοτα

Αστεία βίντεο, εικόνες, παράξενα. Ότι μας κάνει να γελάμε
www.geladeros.gr

σχόλια (1)

Τίτλος σχολίου *

Γράψτε το σχολιό σας*
 (έως 2000 χαρακτήρες)

απομένουν 2000 χαρακτήρες

E-mail *

Όνομα που θα εμφανιστεί
 το σχολιό σας

Τα πεδία που είναι σημειωμένα με * είναι υποχρεωτικά

Αποστολή μηνύματος   **Καθαρισμός**

Τα μηνύματα που δημοσιεύονται στο χώρο αυτό εκφράζουν τις απόψεις των αποστολέων τους. Το ΒΗΜΑ δεν υιοθετεί καθ' οιονδήποτε τρόπο τις απόψεις αυτές. Ο καθένας έχει δικαίωμα να εκφράζει την γνώμη του, όποια και να είναι αυτή. Δεν δημοσιεύονται συκοφαντικά ή υβριστικά σχόλια. Τέτοια μηνύματα θα διαγράφονται όποτε εντοπίζονται.

Είναι αλήθεια... | 08/01/2012, 01:38

Είμαι 35 χρόνων... Οι παππούδες μου, έφυγαν με τα καΐκια από τη Σμύρνη... Είναι χαρακτηρισικό, όη η γιαγιά μου, πριν φύγουν, έθαψε την κουκλίτσα της κάτω από ένα δέντρο, στην αυλή τους, ελπίζοντας πως κάποια στιγμή θα επέστρεφε... Ο παππούς μου, μικρό παιδί κι εκείνος, μπαίνοντας στο καΐκι, για την Ελλάδα, χάθηκε από την οικογένειά του... Μέσω κάποιων συγκυριών,εγκαταστάθηκε στον Πειραιά κι ένας κουρέας τον πήρε βοηθό του... Η μητέρα του παππού μου,μετά από τρελή αγωνία και συνεχές ψάξιμο, έμαθε πού δούλευε και ξεκίνησε να τον βρει, έχοντας στα χέρια της, ένα χαρτάκι με τη διεύθυνση του κουρείου... Τα μεσημέρια,έφευγε ο κουρέας για το σπίτι του και κλείδωνε το μικρό στο μαγαζί... Ένα μεσημέρι,έφτασε η μητέρα του, με τη διεύθυνση στα χέρια και μεγάλη αγωνία,μπροστά από το κουρείο... Δεν μπορούσε όμως ν'αγκαλιάσει το παιδί της, γιατί η πόρτα ήταν κλειδωμένη...Έμειναν λοιπόν για ώρα να κοιτάζονται και να κλαίει ,ο ένας μέσα από το κουρείο και η άλλη , έξω στο δρόμο... Ναι, είναι αλήθεια, τη Σμύρνη, δεν μπορείς να τη βγάλεις από μέσα σου...

elen

απάντηση 4 0

πολιτική

οικονομία

επικαιρότητα
αγορές
επιχειρήσεις
διεθνή

γνώμες

blogs

κόσμος

κοινωνία

αθλητισμός

science

ιατρική-βιολογία
φυσική-διάστημα
τεχνολογία-πλανήτης
μαθηματικά-πληροφορική
ψυχολογία-κοινωνιολογία
έρευνα

πολιτισμός

αρχαιολογία
εικαστικά
θέατρο
κινηματογράφος
μουσική
πρόσωπα

παιδεία

βιβλία + ιδέες
υγεία + fitness
media
περιβάλλον
hi tech
ταξίδι
οδηγώ
comedy
web tv
εικόνες
ψυχαγωγία
φλας
εργασία
store
night

BHMagazino

Συνεντεύξεις
Μ' αρέσει
Βλέμματα
Last Page
Εκκεντρικοί
24x7

BHMAgourmet

Συνταγές
Εστιατόρια
Παντοπωλείο
Κάβα
Νοστιμιά

BHMAdeco

Σπίτια
Τάσεις
Δημιουργός
Κήπος
Αγορά

BHMAadonna

Μόδα
Ομορφιά
Σχέσεις
Μίλα μου
Shopping
Μητέρα

BHMAmen

Αντρες
Γυναίκες
Στυλ
Manual
Κουβέντες
Spirits

BHMA FM

Ακούστε ζωντανά
Πρόγραμμα
Παραγωγοί
Διαγωνισμοί
Χορηγίες
Προσφορές
Συνεντεύξεις

Άλλοι δικτυακοί τόποι

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

© Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη Α.Ε.

Το σύνολο του περιεχομένου και των υπηρεσιών του site διατίθεται στους επισκέπτες αυστηρά για προσωπική χρήση. Απαγορεύεται η χρήση ή επανεκπομπή του, σε οποιοδήποτε μέσο, μετά ή άνευ επεξεργασίας, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.